

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-49-02

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань соціальної політики
та захисту прав ветеранів
Третьяковій Г.М.

До реєстр. № 4521 від 18.12.2020

Шановна Галино Миколаївно!

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономній Республіці Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин на своєму засіданні 19 травня 2021 р. (Протокол №32) розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки волонтерської діяльності (реєстр. № 4521 від 18.12.2020), поданий Кабінетом Міністрів України.

Проект розроблений Міністерством соціальної політики України на виконання пункту IV Протокольного рішення робочого засідання Контактного аналітичного центру з питань протидії нелегальній міграції від 21 березня 2019 року з метою протидії фіктивній волонтерській діяльності як засобу отримання іноземцями/особами без громадянства посвідки на тимчасове проживання в Україні. З цією метою проектом запропоновано низку змін до законів України “Про волонтерську діяльність” та “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”.

Під час обговорення даного законопроекту зазначалося, що удосконалення законодавчого унормування волонтерської діяльності на часі є актуальним, оскільки Державна міграційна служба України та правоохоронні органи спостерігають значну інтенсивність каналу незаконної міграції саме через волонтерську діяльність.

Представник Державної міграційної служби України повідомив про непоодинокі випадки щодо іноземців, які в'їжджають в Україну і подають документи для отримання посвідки на тимчасове проживання в Україні як волонтери, перевірками щодо яких встановлюється, що волонтерською діяльністю вони не займаються. Також є значна кількість волонтерських

організацій, які створюються виключно для того, щоб легалізувати таких іноземних громадян, а не займаються безпосередньо волонтерською діяльністю. Прийняття зазначеного законопроекту дозволить врегулювати питання добросовісності діяльності волонтерських організацій на території України та перекриє канал легалізації таких іноземців.

Про підтримку законопроекту висловилися також представники Національної поліції України, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України.

Водночас, на думку Служби безпеки України, проект варто доопрацювати з урахуванням наступного.

Так, відповідно до запропонованих змін (нова стаття 14) до Закону України «Про волонтерську діяльність» проектом передбачається, що СБУ проводитиме перевірку іноземця/особи без громадянства, який (яка) залучається до провадження волонтерської діяльності, стосовно наявності/відсутності з його боку загроз національній безпеці України. Проте чинним законодавством України розрізняються поняття національної та державної безпеки. Відповідно до статті 19 Закону України «Про національну безпеку України» у сфері національної безпеки України на Службу безпеки України покладається забезпечення державної безпеки. З огляду на викладене проект потребує відповідного уточнення.

Також законопроектом (нова стаття 14 Закону України «Про волонтерську діяльність») передбачається, що організація включатиметься до переліку організацій та установ, що залучають іноземців, осіб без громадянства до провадження волонтерської діяльності на території України, лише після проведення перевірки. Відповідно у такому разі іноземець, що залучається, вважатиметься волонтером. У разі негативних результатів перевірки такої організації відмовлятиметься у включенні до відповідного переліку, а іноземець не вважатиметься волонтером. У разі залучення організацією, яка вже включена до переліку організацій, нових іноземців до волонтерської діяльності перевірка проводитиметься повторно.

Однак, СБУ зазначає, що проект не передбачає можливості відмовити організації, яка вже включена до відповідного переліку організацій, у залученні до волонтерської діяльності нового іноземця без виключення цієї організації з відповідного переліку. Тому було запропоновано доповнити проект відповідними положеннями.

Також запропоновано доповнити перелік підстав виключення організації з переліку організацій, установ, що залучають іноземців, осіб без громадянства до провадження волонтерської діяльності на території України (нова пропонується стаття 18 Закону України «Про волонтерську діяльність»), наступними підставами, при наявності яких організації відмовлятиметься у включенні до відповідного переліку, а іноземець не визнаватиметься волонтером: наявність загроз національній безпеці України з боку іноземця; наявність загрози правам і свободам людини, публічній безпеці та порядку з боку іноземця.

Уповноважений Президента України з питань волонтерської діяльності Пушкарьова Н.А. висловила про підтримку запропонованих проектом змін до

Закону України «Про волонтерську діяльність». Водночас, на її думку, деякі новації у законопроекті викликають сумнів щодо їх доцільності. Зокрема йдеться про частину 4 нової статті 14 Закону України «Про волонтерську діяльність», яка вимагає від волонтерської організації до початку залучення іноземного волонтера подати до відповідного органу державної влади інформацію про місце його проживання в Україні, що може значно звузити залучення волонтерів з-поміж іноземних громадян. Зокрема це стосується тих волонтерських організацій, які мають міжнародний досвід і визнання. Крім того, на її думку, у проекті необхідно більш чітко визначити яка саме має бути зазначена адреса.

Також Уповноважений Президента України з питань волонтерської діяльності висловила про необхідність створення інституції волонтерства в Україні, гармонізації вітчизняного законодавства щодо волонтерства і протоколів до Женевських конвенцій та врахування світового досвіду у цій сфері, зокрема щодо заохочення волонтерів. Порушувалося питання про покладання на організацію безумовного обов'язку щодо страхування життя та здоров'я всіх волонтерів, в тому числі тих громадян України, які здійснюють волонтерство більше як 90 днів. Це може значно збільшити обсяг реальних видатків на утримання волонтерів, зробивши їх залучення малодоступним для багатьох громадських організацій. При цьому слід враховувати при залученні як громадян України, так і іноземних волонтерів, що вони вже можуть мати страхування і цей процес буде дублюватися.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Денісова Л.Л. висловила кілька зауважень до проекту. Зокрема, відповідно до абзацу другого частини четвертої нової статті 14, абзацу другого нової статті 15 та абзацу другого нової статті 16 Закону України «Про волонтерську діяльність» на організації та установи, які залучають до своєї діяльності волонтерів, покладається обов'язок залучення іноземця або особи без громадянства до провадження волонтерської діяльності на підставі заяви, в якій потрібно зазначати персональні дані такої особи і долучати до цієї заяви завірену організацією чи установою копію дозволу іноземця чи особи без громадянства на обробку персональних даних. Однак державні органи України здійснюють обробку персональних даних згідно із Законом «Про захист персональних даних» без одержання згоди на обробку персональних даних в межах своїх повноважень. Водночас організації та установи, що залучають до своєї діяльності волонтерів – іноземців/осіб без громадянства, здійснюють це на підставі договорів з цими особами. Тому такої згоди не потребується. З огляду на це було запропоновано, у разі схвалення законопроекту парламентом за основу, при підготовці проекту до другого читання вилучити зазначені положення із законопроекту.

За підсумками обговорення Комітет ухвалив рішення: звернутися до головного Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки волонтерської діяльності (реєстр. № 4521 від 18.12.2020), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

З повагою
Голова Комітету

Д.В. Лубінець

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ЛУБІНЕЦЬ ДМИТРО ВАЛЕРІЙОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000056B95E006410C901

Дійсний до: 02.11.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 04-25/3-2021/168492 від 24.05.2021

516174